

Osrednje območne knjižnice

NARODNA
IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

STRATEŠKE USMERITVE NA PODROČJU IKT V SPLOŠNIH KNJIŽNICAH ZA OBDOBJE 2019-2028

LJUBLJANA, 2019

Strateške usmeritve na področju IKT v splošnih knjižnicah za obdobje 2019–2028

Avtorice besedila: **Manica Čelik**, Mestna knjižnica Kranj; **Janja Petek**, Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem; **Irena Sirk**, Mariborska knjižnica; **Andreja Videc**, Osrednja knjižnica Celje.

Jezikovni pregled: **Irena Oder**

Oblikovanje: **Andreja Videc**

Za lektoriranje besedila se najlepše zahvaljujemo mag. Ireni Oder. Prav tako se zahvaljujemo skupini sistemskih administratorjev OOK in koordinatorici posebnih nalog Mileni Bon za konstruktivne nasvete.

To delo je na voljo pod pogoji slovenske licence Creative Commons 2.5 (priznanje avtorstva, nekomercialno, brez predelav).

V skladu s to licenco je dovoljeno vsakemu uporabniku ob priznanju avtorstva delo reproducirati, distribuirati, javno priobčevati in dajati v najem, vendar samo v nekomercialne namene. Dela ni dovoljeno predelovati.

Izdala in založila: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2019

Za knjižnico: **Martina Rozman Salobir**

Ljubljana, 2019

Način dostopa: <https://www.nuk.uni-lj.si/nuk/ook-publikacije>

1. izdaja

Publikacija je brezplačna.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID=300695040
ISBN 978-961-6551-98-4 (epub)

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	5
2 ANALIZA STANJA.....	8
3 STRATEŠKE USMERITVE.....	11
3.1 ČLOVEŠKI VIRI	11
3.2 IZOBRAŽEVANJE	13
3.3 OPREMA.....	14
3.4 FINANCIRANJE.....	17
3.5 INFORMACIJSKA VARNOST	19
4 ZAKLJUČEK.....	21
LITERATURA IN VIRI	22
PRILOGE	24

SEZNAM KRATIC

IS – informacijski sistem

IKT – informacijsko-komunikacijska tehnologija

OOK – osrednje območne knjižnice

MK – Ministrstvo za kulturo

NUK – Narodna in univerzitetna knjižnica

DEFINICIJE

Informacijski sistem je skupek med seboj odvisnih dejavnikov, katerih namen je zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanju podatkov. Značilnost vsakega informacijskega sistema je tudi, da ima komunikacijsko opremo, ki omogoča prenos, pretvorbo in nadzor podatkov v povezavi z zunanjim okoljem.

Informacijsko-komunikacijska tehnologija je skupen izraz za nabor najrazličnejših računalniških, informacijskih in komunikacijskih naprav (strojna oprema), aplikacij (programska oprema), omrežij (internet) in storitev.

Digitalna pismenost je obvladovanje informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) do te mere, da posameznik zmore uporabo digitalnih orodij in pripomočkov za obdelavo in posredovanje virov ter za oblikovanje ponudbe na področju novih znanj in procesov.

Digitalne kompetence se nanašajo na samozavestno in kritično rabo digitalne tehnologije za pridobivanje in izmenjavo informacij, komunikacijo in reševanje osnovnih problemov na vseh življenjskih področjih. Zajema pet ključnih področij: obdelavo informacij, ustvarjanje vsebin, komunikacijo, reševanje problemov ter varnost (evropski digitalni kompetenčni okvir za državljane (DigComp)).

Naloge na področju IKT v splošnih knjižnicah izvajajo različni zaposleni. Med njimi najpogosteje informatiki, sistemski administratorji (operaterji) in bibliotekarji ali knjižničarji, ki opravljajo naloge s področja IKT.

1 UVOD

Informacijsko-komunikacijska tehnologija (dalje IKT) v splošnih knjižnicah je danes ključni temelj za poslovanje knjižnic, tako za zaposlene kot uporabnike, saj si brez računalnika, internetne povezave in storitev, ki jih ta omogoča, sodobne knjižnice ne moremo več predstavljati. Brezplačna brezžična omrežja, knjigomati za samostojno izposajo in vračanje gradiva, računalniki za uporabnike in številne storitve, od rezervacij in podaljšanja gradiva, izposoje e-knjig do uporabe podatkovnih zbirk, so postali nepogrešljivi del sodobne splošne knjižnice.

Pravilnik o posebnih nalogah osrednjih območnih knjižnic (2003) v okviru izvajanja strokovne pomoči knjižnicam območja v 9. členu osrednjim območnim knjižnicam (dalje OOK) med drugim nalaga: vsebinsko opredelitev sodobnih informacijskih storitev za uporabnike, ki se izvajajo na posameznem območju ali v vsej državi; opredelitev razvojnih potreb glede informacijske tehnologije za posamezno območje; v 10. členu pa usklajevanje, načrtovanje ter vzdrževanje računalniških sistemov v splošnih knjižnicah na svojem območju. NUK-u pa nalaga usmerjanje strokovnega dela svetovalnih služb v OOK.

Za področje IKT se je v letu 2007 oblikovala skupina sistemskih administratorjev, ki jo vodi koordinatrica posebnih nalog OOK. Leta 2010 je skupina sistemskih administratorjev pod vodstvom koordinatrice posebnih nalog OOK v Narodni in univerzitetni knjižnici (dalje NUK) pripravila priročnik *Informacijsko-komunikacijska tehnologija v splošnih knjižnicah*, ki vsebuje opis glavnih komponent informacijskega sistema (dalje IS) v knjižnicah in je bil namenjen kot pripomoček in priporočilo pri načrtovanju informacijskega sistema v njihovih okoljih, informatikom v osrednjih območnih knjižnicah (dalje OOK) v pomoč pri svetovanju in usmerjanju razvoja svojega informacijskega sistema in informacijskih sistemov v knjižnicah na območju, vodstvom knjižnic pri načrtovanju in podpori razvoja, vsem knjižničarjem pa je nudil celovit pregled nad področjem IKT v knjižnicah, ki jo morajo poznati, da bi jo lahko tudi uspešno uporabljali (*Informacijsko-komunikacijska tehnologija v splošnih knjižnicah*, 2010).

Skupina sistemskih administratorjev in informatikov vseh osrednjih območnih knjižnic, ki jo vodi koordinatrica posebnih nalog OOK v NUK, se je na osnovi spremljanja novosti v tehnologiji in storitvah ter v želji po izboljšanju kompetenc zaposlenih na področju IKT odločila pripraviti razvojna izhodišča na področju IKT v splošnih knjižnicah za srednjeročno obdobje. Namen je spremljanje in izboljšanje stanja na področju IKT v splošnih knjižnicah, dvig digitalne pismenosti zaposlenih in uporabnikov ter uvajanje novih storitev. V letu 2013 je bila ustanovljena delovna skupina, katere osnovna naloga je bila proučiti načrt razvoja opreme IKT v splošnih knjižnicah. Skupina je v obdobju 2013–2016 iskala izhodišča,

primerne vsebine in oblike načrta razvoja ter v letu 2017 opredelila, da mora dokument vsebovati: definirane strokovne podlage, določen mora biti njegov namen, definirati je treba uporabnike, izvesti analize, definirati tehnično prihodnost in rešitve (npr. preveriti ponudbe na trgu avtomatizacije dela, arhiviranja itd.), izobraževanje zaposlenih, se opredeliti do zunanjih kadrov, opredeliti informacijsko varnost in financiranje. V okviru skupine se je nato za pripravo razvojnih izhodišč oblikovala ožja delovna skupina, ki so jo sestavljale: Manica Čelik (Mestna knjižnica Kranj), Janja Petek (Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem), Irena Sirk (Mariborska knjižnica) in Andreja Videc (Osrednja knjižnica Celje). Dokument je nastal na podlagi analize več razvojnih dokumentov, ki obravnavajo strategijo razvoja dejavnosti slovenskih splošnih knjižnic in se dotikajo področja IKT v knjižnicah.

Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013–2020 (2012) v okviru strateškega področja 1: Organizacija, delovanje in mreža splošnih knjižnic; strateškega cilja 2: Stabilna, učinkovita in racionalna organizacija mreže splošnih knjižnic v okviru ukrepa Povezovanje knjižnic predvideva vpeljavo novih **skupnih strokovnih in razvojnih rešitev**.

V okviru strateškega področja 2: Storitve splošnih knjižnic; strateškega cilja 1: Nadgradnja obstoječih in razvoj novih storitev predvideva več ukrepov:

- razvoj novih oblik posredovanja informacij in dokumentov o zgodovini in razvoju lokalnega okolja in povečanje dostopa do domoznanskega gradiva z digitalizacijo;
- razvoj novih storitev na področju informacijske pismenosti, vseživljenjskega učenja, socialne vključenosti ter umetnosti in kulture;
- razvoj inovativnih storitev za iskanje, pridobivanje in uporabo znanja, ki jih omogočajo sodobne tehnologije.

V okviru strateškega področja 3: Usposobljenost in znanje knjižničarjev; strateškega cilja 1: Strokovno usposobljeni in kompetentni zaposleni v družbi znanja ukrep predvideva vzpostavitev nosilca izobraževalnih aktivnosti za potrebe splošnih knjižnic, ki ima naloge, ki se posredno ali neposredno povezujejo z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo. To so: priprava in stalno posodabljanje programa priporočenih znanj za knjižničarje in srednji menedžment; vzdrževanje nabora izobraževalnih vsebin, ki so na voljo na trgu za pridobivanje znanj, potrebnih v knjižnicah; oblikovanje manjkajočih izobraževalnih programov; spodbujanje uporabe sodobnih metod izobraževanja (e-učilnica, dostop na daljavo ...), (Slovenske splošne knjižnice za prihodnost, 2012).

Strokovna izhodišča za spremembe izvajanja posebnih nalog OOK (2017) zaradi sprememb, ki so jih povzročili digitalno informacijsko okolje in nove tehnologije, predvideva uvedbo nove posebne naloge Tehnološki razvoj in storitve knjižnic v digitalnem okolju.

V letu 2018 je Nacionalni svet za knjižnično dejavnost sprejel dokument *Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice* (za obdobje 2018–2028). V dokumentu je med področji načrtovanja knjižničnih politik opredeljena tudi politika upravljanja informacijske varnosti in varnosti posredovanja informacij, podrobneje izpostavlja tudi knjižnično vlogo pri informacijskem in računalniškem opismenjevanju.

Z namenom, da bi splošne knjižnice lažje sledile trendom razvoja informacijsko-komunikacijske opreme, informacijske varnosti ter kompetenc zaposlenih in uporabnikov na tem področju, smo se odločili za pripravo strateških usmeritev na področju IKT v splošnih knjižnicah za obdobje 2019–2028.

Dokument je nastal v okviru štirih delovnih sestankov, ki so potekali v Mariborski knjižnici. Strateška področja in ukrepi so nastali na podlagi analiz stanja, opisanih v naslednjem poglavju. Osnutek dokumenta je bil predstavljen na sestanku sistemskih administratorjev in informatikov v Novi Gorici, 20. septembra 2018. Koordinatorica Milena Bon je podala konstruktivne dopolnitve k osnutku ter predlagala, da delovna skupina pripravi tudi Model izračuna potrebnega števila zaposlenih na področju IKT. Skupina je podprla osnutek dokumenta s predlaganimi dopolnitvami in pripravo modela izračuna. Končno verzijo dokumenta je delovna skupina predstavila skupini sistemskih administratorjev in informatikov 2. marca 2019 v NUK. Končno verzijo dokumenta je potrdila skupina direktorjev in koordinatorjev OOK na 1. sestanku 9. aprila 2019 v NUK.

2 ANALIZA STANJA

V slovenskih splošnih knjižnicah s pomočjo popisov opreme in z vprašalniki, ki jih izvajamo v okviru osrednjih območnih knjižnic, preverjamo stanje, razvoj in vzdrževanje opreme IKT ter kompetentnost kadra na tem področju.

Popis opreme IKT, izveden v letu 2010, je pokazal, da slovenske splošne knjižnice v večini ne dosegajo zahtev Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (2003) ter strokovnih priporočil (Standardov) za splošne knjižnice za obdobje od 1. maja 2005 do 30. aprila 2015, (2005).

Raziskava med strokovnimi delavci na temo izvajanja posebnih nalog OOK (2013) je pokazala, strokovni delavci in direktorji med najpomembnejše aktivnosti sodelovanja OK z OOK uvrščajo pomoč pri vsebinski opredelitvi sodobnih informacijskih storitev za uporabnike, opredelitvi razvojnih potreb glede informacijske tehnologije za območje OOK in pomoč pri vzdrževanju računalniških sistemov v OK-jih. Rezultati so torej pokazali veliko potrebo po tovrstnem znanju in informacijah in izboljšanju stanja na področju IKT v slovenskih splošnih knjižnicah.

Naslednji popis je bil izveden v letu 2014, in sicer za stanje na dan 31. 12. 2013. Ugotovljeno je bilo, da knjižnice zadovoljujejo zahtevo podzakonskega določila, ki je predvidevala 0,25 računalnikov na 1.000 prebivalcev. Prav tako so vse osrednje knjižnice uporabnikom omogočale dostop do interneta. Manj ustrezno je bilo stanje pri upoštevanju določil standardov. Zahteve so v večini izpolnjevale osrednje knjižnice, pri krajevnih knjižnicah je bila slika nekoliko drugačna. Nekatere krajevne knjižnice niso imele dostopa do interneta, 21 knjižnic ni imelo računalnika za uporabnike. Popis je pokazal tudi premalo zaposlenih za vzdrževanje računalnikov in ostale IKT naloge. Za priporočila IFLA (Manifest IFLA o internetu, 2014) je bilo ugotovljeno, da jih slovenske splošne knjižnice v času popisa še niso izpolnjevale v celoti. Ugotovitev se nanaša predvsem na oddaljene lokacije, izven večjih urbanih okolij. Težave so bile v veliki meri posledica slabe pokritosti s telekomunikacijskimi storitvami (Bon in Lesjak, 2015).

V letu 2016 so bile slovenske splošne knjižnice vključene v anketo Črta Ambrožiča, ki je v okviru svoje magistrske naloge Knjižnice in zagotavljanje informacijske varnosti v elektronskem okolju ugotavljal, v kolikšni meri knjižnice zagotavljajo informacijsko varnost. Anketa je zajela stanje v vseh slovenskih knjižnicah na dan 31. 12. 2015. Ker je anketa obravnavala vse slovenske knjižnice skupaj, nismo mogli izločiti rezultatov samo za splošne knjižnice. Enako anketo, ki smo jo v manjšem delu prilagodili našim potrebam, smo v osrednjih območnih knjižnicah izvedli med 21. 11. 2017 in 27. 11. 2017. Popisano je bilo trenutno stanje. Povabili smo vseh 10 osrednjih območnih knjižnic. Anketa v vseh

segmentih ni primerljiva s popisoma iz let 2010 in 2014. Osredotočili smo se na vsebino, ki je trenutno najbolj aktualna. Knjižnice se sicer razlikujejo po številu delovnih postaj in številu zaposlenih, a smo izhajali iz osnove, da so naloge za vseh deset osrednjih območnih knjižnic enake. Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (2003) v 9. členu OOK-jem nalaga vsebinsko opredelitev sodobnih informacijskih storitev za uporabnike, ki se izvajajo na posameznem območju ali v vsej državi, opredelitev razvojnih potreb glede informacijske tehnologije za posamezno območje ter usklajevanje in načrtovanje vzdrževanja računalniških sistemov v splošnih knjižnicah na svojem območju.

Anketa je bila usmerjena predvsem v informacijsko varnost, hkrati smo pridobili tudi podatke o kadrih in delno stanje opreme IKT. Na vsa vprašanja v anketi je odgovorilo devet OOK-jev in te rezultate smo upoštevali v analizi. V nadaljevanju navajamo pozitivne in negativne ugotovitve.

Pozitivne ugotovitve:

- Večina osrednjih območnih knjižnic ima zaposlenega ali zaposlenega z zunanjo pomočjo, ki skrbi za delovanje in vzdrževanje IKT. Vsi zaposleni, ki skrbijo za IKT v knjižnicah, so organizirani v skupini sistemskih administratorjev in informatikov v okviru OOK.
- Osem od devetih knjižnic ima osebo, ki je zadolžena za posodabljanje programske opreme na delovnih postajah v knjižnici. Ena knjižnica ima v to nalogo vključene tudi ostale zaposlene.
- Devet knjižnic uporablja zaščito proti zlonamerni kodi.
- Sedem knjižnic posodabljanje programske opreme izvaja ročno, na vsaki delovni postaji posebej. Ena knjižnica to izvajajo avtomatizirano z enega mesta.
- Osem knjižnic ima lastno brezžično omrežje, vsaj v centralni enoti. Knjižnice uporabljajo tudi Libroam/Eduroam.
- Devet knjižnic dnevno izdeluje varnostne kopije, ki jih shranjujejo na strežniku, poleg tega uporabljajo še zunanji trdi disk, USB ključek, tračne enote ali računalniški oblak.

Pomanjkljivosti in slabosti:

- Naloge systemskega/varnostnega administratorja kot samostojno nalogo opravlja zaposleni v treh knjižnicah. V dveh knjižnicah te naloge opravlja nekdo izmed knjižničarjev, v dveh informatik matične ustanove in v dveh to delo opravlja zunanji izvajalec.
- Zaskrbljujoč je podatek, da je v štirih knjižnicah še zmeraj v uporabi operacijski sistem Windows XP. Prav tako v sedmih knjižnicah uporabljajo Windows 7. V rabi so tudi operacijski sistemi Windows 8/8.1, Windows 10, Linux in Mac OS.

- Politike informacijske varnosti nima izdelane nobena od devetih OOK.
- Le dve knjižnici sledita smernicam/standardom informacijske varnosti. V uporabi je **standard ISO 27001**.
- Pet knjižnic se je že srečalo z izsiljevalskimi virusi. Podatke so povrnili iz varnostnih kopij, v eni izmed knjižnic so okužbo pravočasno ustavili. Nihče ni kontaktiral SI-CERT.
- Nobena knjižnica nima sprejetega dokumenta o varnostni politiki uporabniških gesel. Tri knjižnice imajo dokument v pripravi.
- Zahtevnost in spreminjanje gesel upravlja sistem v petih knjižnicah, v ostalih je to prepuščeno zaposlenim.
- Dostop do službene pošte na daljavo omogočajo samo nekatere knjižnice, in sicer preko Outlook/Exchange ali Office 365.

Splošne ugotovitve:

- Vzdrževanje informacijskih sistemov v knjižnicah zahteva, poleg vzdrževanja strojne opreme, tudi upravljanje z informacijsko varnostjo in izobraževanjem zaposlenih na tem področju. Popisi in vprašalniki morajo zajemati upravljanje informacijskega sistema in ne samo popis IKT.
- Popise s področja upravljanja IS je smiselno izvajati vsaj na štiri leta in jih kontrolirati s priporočili Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice za obdobje 2018–2028 ter s smernicami IFLA za tekoče obdobje.

Ugotovitve popisov so ena izmed smernic pri nastajanju dokumenta Strateške usmeritve na področju IKT v splošnih knjižnicah za obdobje 2019–2028.

3 STRATEŠKE USMERITVE

Osnovne pogoje za delovanje splošne knjižnice določajo Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018), ki med drugim določajo, da mora imeti vsaka splošna knjižnica:

- prostor za informacijsko tehnologijo (strežniško sobo);
- računalniške delovne postaje za dostop do spletnega kataloga knjižnice in informacijskih virov, ki jih gradi ali naroča knjižnica; priporočeno število računalniških delovnih postaj je ena delovna postaja na 1000 prebivalcev; če uporabnikom v krajevni knjižnici ni zagotovljena brezžična internetna povezava, naj krajevna knjižnica nima manj kot štiri delovne postaje;
- računalniške delovne postaje z ustreznimi sedeži in mizami (računalnik z možnostjo tiskanja in skeniranja), prostori za izobraževanje in usposabljanje z ustrezno opremo (računalniške delovne postaje, programska oprema, projektor itn.), delovna mesta za knjižnično osebje z ustrezno opremo (npr. računalniška delovna postaja, telefon), možnost povezave v brezžično omrežje knjižnice;
- spletno mesto in druge elektronske storitve knjižnice;
- ponudbo učnih modulov, podpornih spletnih strani, vodičev po različnih usposabljanjih in informacijskih virih, spletne storitve za pomoč uporabnikom na daljavo;
- uporabniška mesta z informacijsko-komunikacijsko opremo: 1,5–3,7 m² (odvisno od namena in opreme).

Navedene so prostorske zahteve, ključnega pomena pa je kadrovska pokritost te dejavnosti.

3.1 ČLOVEŠKI VIRI

Danes je za uspešno delo in izvedbo nalog, ki jih opravljajo zaposleni v splošnih knjižnicah, nujno poznavanje informacijsko-komunikacijske opreme in e-storitev, saj sodobna knjižnica brez IKT in interneta sploh ne more več delovati. Upravljanje in vzdrževanje informacijsko-komunikacijske opreme, skrb za nabavo nove opreme ter za razvoj knjižničnih storitev knjižnice rešujejo na različne načine. Večje knjižnice (večina OOK) imajo zaposlene systemske administratorje in/ali informatike, ki poleg skrbi za infrastrukturo svoje knjižnice skladno s Pravilnikom o osrednjih območnih knjižnicah (2003) izvajajo tudi svetovalno vlogo za knjižnice na območju. Pravilnik OOK-jem namreč nalaga vsebinsko opredelitev sodobnih informacijskih storitev za uporabnike, ki se izvajajo na posameznem območju ali v vsej državi, opredelitev razvojnih potreb glede IKT za posamezno območje ter usklajevanje in načrtovanje vzdrževanja računalniških sistemov v splošnih knjižnicah na svojem območju.

V večini OOK je zaposlenim v knjižnicah na voljo tudi podpora zunanjih izvajalcev. Za nemoteno delovanje knjižnice je nujno, da je vsem knjižničnim enotam za razreševanje težav v delovanju opreme IKT za ves delovni čas na voljo podpora s področja IKT (npr. zaposleni ali zunanji izvajalec).

STRATEŠKI CILJ: Zagotavljanje kadrovskih virov za izvajanje nalog, ki jih prinaša področje tehnološkega razvoja in storitev knjižnic v digitalnem okolju

Vsaka knjižnica mora imeti glede na potrebe zadostno število usposobljenih strokovnih delavcev za izvajanje nalog s področja:

- sprotnega reševanja težav pri delovanju opreme IKT,
- strateškega načrtovanja obnavljanja opreme IKT,
- razvoja novih storitev s ciljem povečati dostopnost knjižničnih storitev in racionalizacije.

Knjižnica, ki nima zaposlenega svojega kadra za IKT in za IS ter opremo IKT skrbi zunanji izvajalec, mora imeti usposobljenega sodelavca, ki koordinira naloge s področja IKT med zaposlenimi in zunanjim izvajalcem in ima pridobljena osnovna znanja.

UKREPI:

- zagotovitev kadrovskih virov za upravljanje z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo v knjižnicah, se lahko izvede v kombinaciji zaposlenih v knjižnici in zunanjim ponudnikom IT storitev (primer: knjižnice z 1 EPZ, pogodbeno pomoč zunanjega izvajalca pri implementaciji novih storitev ipd.);
- predlog modela izračuna potrebnega kadra s področja IKT za posamezno splošno knjižnico (Priloga A).

KAZALEC:

- število zaposlenih, ki skrbijo za vzdrževanje in razvoj opreme IKT in storitev.

STRATEŠKI CILJ: Skrb za redno usposabljanje zaposlenih, ki delajo na področju IKT, ter izmenjava izkušenj in dobrih praks

Pomembnost pridobivanja novih znanj in informacij o novostih na področju IKT, sodelovanje v delovni skupini informatikov in sistemskih administratorjev (OOK), prenos dobrih praks na območja.

UKREPI:

- redno spremljanje novosti in posredovanje informacij o možnostih izobraževanj;
- udeležba na izobraževanjih;
- organizacija občasnih srečanj na temo predstavitve novosti, dobrih praks IKT v knjižnicah (eFest).

KAZALCI:

- število objav novosti na portalu splošnih knjižnic;
- število udeležb na izobraževanjih.

3.2 IZOBRAŽEVANJE

Slovenija je digitalno dobro razvita. Ostati v koraku s sodobnimi tehnologijami je velik izziv za knjižnice in knjižničarje, saj je ena od njihovih ključnih vlog podpiranje pravičnega dostopa do digitalnega znanja.

Potrebno je razviti načrt za vzpostavitev knjižnice kot vodje skupnosti v digitalni pismenosti in digitalnem učenju, zgraditi digitalno enakost v skupnosti z zagotavljanjem dejavnosti, ki olajšajo razvoj znanja med sicer tehnološko osamljenimi skupinami v skupnosti.

Pregledati je treba obstoječe načrte spodbujanja pismenosti in razviti povezane programe in dejavnosti v posamezni knjižnici in med knjižnicami, primerjati programe digitalne pismenosti, ki jih že ponujajo knjižnice in druge ustanove, identificirati nove deležnike v skupnosti, ki iščejo razvojne možnosti.

STRATEŠKI CILJ: Zagotavljanje celovitega razvoja veščin digitalne pismenosti zaposlenih v knjižnici

Vsi zaposleni morajo biti sposobni brez težav uporabljati sodobno tehnologijo IKT, ki je namenjena vsem starostnim skupinam. Razvijati in promovirati je treba e-storitve in širiti digitalne kompetence. Redno spremljanje digitalnih kompetenc zaposlenih je nujno za evidentiranje potreb dodatnih izobraževanj.

UKREPI:

- organiziranje in izvajanje izobraževanja, kot so seminarji, delavnice, individualna pomoč, svetovanja ... (samostojno ali v sodelovanju z zunanjimi izvajalci) za razvoj digitalne pismenosti zaposlenih;
- organiziranje in izvajanje izobraževanj zaposlenih za obvladovanje procesa iskanja, vrednotenja in uporabe informacijskih virov in informacij, obvladovanje strojne in programske opreme, procesov prenosa ustreznih znanj na uporabnike;

- analiza digitalnih kompetenc vseh zaposlenih do 2020, nadaljnje spremljanje kompetenc (npr. na pet let);
- določitev samoocenjevalne lestvice z možnostjo pridobitve informacij o potrebah po znanjih;
- priprava enotnih smernic oziroma znanj za pridobitev ustrezne ravni digitalne pismenosti;
- po potrebi priprava učnega gradiva, npr. priprava e-vsebin za učenje in pridobivanje digitalnih kompetenc in zagotavljanje njihove dostopnosti.

KAZALCI:

- število skupinskih in individualnih izobraževanj glede na potrebe knjižnice;
- število/delež udeležencev, ki so se udeležili skupinskih/individualnih izobraževanj;
- število/delež pozitivnih ocen izobraževanj;
- opažen/izmerjen dvig pismenosti, samostojnosti v triletnem obdobju;
- izvedena samostojna ali vodena preverjanja znanja za (samo)evalvacijo obstoječega oziroma pridobljenega znanja.

STRATEŠKI CILJ: Podpora pri usposabljanju uporabnikov

UKREP:

- sodelovanje pri dejavnostih knjižnice, ki so namenjene dvigu digitalne pismenosti uporabnikov.

KAZALEC:

- število sodelovanj pri dejavnostih knjižnice, namenjenih dvigu digitalne pismenosti uporabnikov.

3.3 OPREMA

Knjižnice brez opreme IKT in dobre internetne povezave v današnjem času ne morejo več delovati, zato je potrebno, da se oprema redno vzdržuje ter posodablja. Glede na razvoj sodobnih tehnologij moramo v knjižnicah tudi stremeti k uporabi le-teh ter na sodoben način uporabnikom približati knjižnične storitve.

Nekatere knjižnice zagotavljajo tudi opremo za skupine uporabnikov s posebnimi potrebami, za katero je treba zagotoviti primerno uporabo in vzdrževanje.

STRATEŠKI CILJ: Načrtovanje, redno vzdrževanje in posodabljanje informacijskega sistema (strojne in programske opreme ...)

Načrtovanje, redno vzdrževanje in posodabljanje IS v knjižnicah se različno izvajajo. Po podatkih analize stanja sedem od devetih knjižnic posodablja vsako delovno postajo posebej in le dve knjižnici to opravljata avtomatizirano z enega mesta. Zaradi poenostavitve dela in lažjega upravljanja IS stremimo k avtomatiziranemu upravljanju posodobitev programske opreme.

UKREPI:

- letno spremljanje in načrtovanje opreme IKT v posamezni knjižnici;
- redno posodabljanje strojne in programske opreme;
- določitev minimalnega obsega IKT glede na delovno mesto in minimalnih zahtev opreme;
- priprava seznama priporočene opreme za knjižnice v okviru IZUM-a in portala slovenskih splošnih knjižnic;
- izvajanje letnih pregledov opreme IKT (starost naprav, zmogljivost, pregled verzij programske in strojne opreme ...).

KAZALCI:

- delež opreme, mlajše od pet let;
- delež programske opreme, ki še ima podporo proizvajalca;
- aktualen seznam priporočene opreme.

STRATEŠKI CILJ: Zagotoviti širokopasovno povezavo in brezžično povezavo v vseh enotah knjižnice

Knjižnica brez dobre internetne povezave ne more kvalitetno opravljati svoje osnovne naloge, saj je ob slabi internetni povezavi delovanje knjižničnega sistema upočasnjeno. Zaradi porasta lastnih elektronskih naprav uporabnikov knjižnic je treba v vseh enotah knjižnic omogočiti kakovostno in hitro internetno povezavo z brezžičnim dostopom, saj lahko na ta način ohranimo ali celo povečamo obiskanost knjižnic.

UKREPI:

- vzpodbujanje deležnikov za zagotovitev širokopasovne povezave in brezžičnega dostopa v vseh enotah knjižnice;
- analiza možnosti skupnega nastopa pri nakupu mrežne opreme in pri pogajanjih s ponudniki internetnih storitev.

KAZALCI:

- delež enot z vzpostavljeno širokopasovno povezavo do interneta;
- delež enot, ki uporabnikom omogočajo brezžični dostop do interneta;
- pripravljene utemeljitve za vzpostavitev širokopasovne povezave v posameznih enotah knjižnic.

STRATEŠKI CILJ: Uporaba vseh temeljnih segmentov v sistemu Cobiss

Za enakopraven dostop uporabnikov knjižnic doma in po svetu bi bila nujna uporaba vseh temeljnih segmentov in storitev, ki jih omogoča sistem Cobiss (spletni vpis, storitve Moje knjižnice, medknjižnična izposoja, spletno plačevanje, brezgotovinsko plačevanje v knjižnici in podobno).

UKREPI:

- vzpodbujanje knjižnic k uporabi vseh storitev, ki jih omogoča sistem Cobiss;
- spremljanje knjižnic pri uporabi temeljnih segmentov Cobiss v okviru popisov;
- integracija brezgotovinskega plačevanja v Cobiss3 za različne ponudnike bančnih storitev.

KAZALCI:

- delež vključenih knjižnic, ki navedene storitve sistema Cobiss uporabljajo;
- delež enot z integriranim brezgotovinskim plačevanjem.

STRATEŠKI CILJ: Uporaba mobilne in spletne tehnologije pri knjižničnih storitvah

Mobilne in spletne tehnologije ter aplikacije uporabnikom omogočajo lažjo in hitrejšo pot do knjižničnih storitev. Knjižnice morajo spremljati razvoj mobilne in spletne tehnologije ter vključiti sodobne poti poslovanja, ki jih ta omogoča (prilagojenost spletnih strani mobilnim napravam, elektronsko poslovanje, razvoj namenskih aplikacij, spletni vpisi, ipd.).

UKREPI:

- sodelovanje in podajanje predlogov za izboljšave obstoječih aplikacij, ki jih knjižnice uporabljajo, in razvoj novih;
- prilagoditev spletnih strani knjižnic mobilnim napravam.

KAZALCI:

- raziskava o ponudbi mobilnih storitev, ki jih knjižnice omogočajo;
- raziskava med uporabniki o pogostosti uporabe mobilnih aplikacij, ki jih nudijo knjižnice;
- delež spletnih strani knjižnic, prilagojenih mobilnim napravam.

STRATEŠKI CILJ: Vzpodbujanje avtomatizacije knjižničnih storitev (izposoja, vračilo, zaščita gradiva . . .)

Za hitrejše in učinkovitejše delovanje večjih knjižnic je nujna avtomatizacija, ki omogoča samostojno izposojanje/vračilo gradiva, varovanje itd. Za uspešno avtomatizacijo je nujno sodelovanje ponudnika, knjižnic in IZUM-a.

UKREPI:

- seznanitev z avtomatiziranimi storitvami;
- vzpodbujanje poenotenja delovanja avtomatiziranih storitev (kot npr. pri kompletnih gradiv);
- proučitev možnosti uvedbe samopostrežne knjižnice.

KAZALEC:

- delež uporabe avtomatiziranih storitev izposoje/vračanja gradiva glede na popis.

STRATEŠKI CILJ: Spodbujanje uporabe storitev v oblaku

Storitve v oblaku, ki jih lahko uporabljajo knjižnice, so npr. Office 365, gostovanje na različnih strežnikih (pošta, spletna stran, podatki in varnostne kopije), Arnesove storitve, dostopne preko AAI računa (spletne učilnice za izobraževanje informatikov in drugih zaposlenih, spletna pošta, shramba, storitve za pošiljanje večjih datotek preko spleta ...).

UKREP:

- spremljanje in uvajanje storitev v oblaku.

KAZALEC:

- popis uporabe storitev v oblaku (v okviru popisov).

3.4 FINANCIRANJE

Trenutno stanje na področju IKT v splošnih knjižnicah v celoti ne ustreza zahtevam predpisov, standardov in priporočil. Težavo predstavlja nezadostno financiranje s strani

ustanoviteljev, kar se odraža v težavah pri posodabljanju in vzdrževanju opreme IKT. Sredstva, ki so jih knjižnice v preteklem obdobju prejele s strani ministrstva za kulturo (dalje MK), so imela velik vpliv na posodabljanje opreme. Veliko knjižnic opremo IKT predvsem vzdržuje, ne pa tudi posodablja. To ovira zagotavljanje razvoja sodobne ponudbe za uporabnike in zaposlene. Pri reševanju težav knjižnice uporabljajo različne pristope, ki pa niso najbolj optimalni. Menimo, da je za izboljšanje stanja nujno dosledno izpolnjevanje določil Zakona o knjižničarstvu in Zakona o lokalnih skupnostih na področju financiranja splošnih knjižnic

STRATEŠKI CILJ: Načrtovanje finančnih sredstev za nakup in posodabljanje opreme IKT

Knjižnice morajo imeti jasen pregled stanja opreme IKT glede na starost, funkcionalnost in sodobnost. Vzpostaviti je treba sistem načrtovanja nakupov opreme glede na našete potrebe. Prav tako je priporočljivo, da se planiranje nakupov za tekoče leto pripravi glede na prioritete potreb. Pri načrtovanju nakupov se priporoča povezovanje (glede na potrebe) v okviru skupine informatikov OOK.

UKREPI:

- pregled potreb po opremi in ocenitev finančnih sredstev za nakup in posodabljanje opreme;
- priprava letnega načrta nakupa opreme glede na potrebe (starost, funkcionalnost, sodobnost) in glede na prioritete ob zaključku predhodnega leta.

KAZALCI:

- obseg sredstev za nakup opreme IKT;
- stopnja realizacije letnega načrta nakupa opreme IKT.

STRATEŠKI CILJ: Partnersko sodelovanje in iskanje skupnih rešitev s partnerji, kot so Arnes, IZUM ipd.

UKREPI:

- pregled produktov posameznega ponudnika;
- prepoznavna potreb za splošne knjižnice in iskanje možnosti sodelovanja.

KAZALEC:

- število uspešno izpeljanih projektov.

STRATEŠKI CILJ: Iskanje alternativnih možnosti financiranja

UKREPI:

- proučitev možnosti financiranja in pridobitve ugodnejših pogojev pri nakupu strojne in programske opreme ter pri najemu storitev;
- proučitev prepoznanih možnosti financiranja;
- seznanjanje in pridobivanje znanja s področja financiranja;
- spremljanje trendov financiranja: nakupi – najemi.

KAZALEC:

- število skupnih nakupov.

3.5 INFORMACIJSKA VARNOST

Informacijska tehnologija je v splošnih knjižnicah ključnega pomena za njihovo poslovanje. Posega na vsa področja delovanja knjižnic in s svojim razvojem ter hitrimi spremembami vpliva na pristope, načine in pravila dela v knjižnicah. Posredno pa oblikuje tudi ponudbo knjižnice.

Za obvladovanje raznovrstnih informacij in podatkov, zlasti osebnih, je potreben organiziran pristop v obliki sistema upravljanja varovanja podatkov in informacij na celotnem področju delovanja splošne knjižnice in prav tako na posameznih ravneh njenega poslovanja. Področje IKT je tehnična podpora upravljanja varovanja podatkov. Podatke varujemo z avtomatiziranimi ali ročnimi postopki, ki morajo biti usklajeni s krovno zakonodajo, Splošno uredbo o varovanju osebnih podatkov ter z navodili in postopki posamezne knjižnice, ki jih lahko združimo v varnostno politiko. Običajno se med poslovanjem knjižnice na različnih segmentih ustvari večje število navodil in postopkov, ki morajo biti med seboj usklajeni in redno posodobljeni, zato je smiselno ta navodila zapisati v obliki varnostnih politik za posamezna področja. Področje, ki naj ima svojo varnostno politiko, je tudi informacijski sistem. Namen sistema upravljanja varovanja informacij je, da ustvarimo organiziran in poenoten pristop k poslovanju, skladen z zakonodajo, kar nam olajša reševanje težav v primeru nezaželenih varnostnih incidentov. O varovanju IS govorijo tudi različni standardi, kot so npr. ISO 2701:2013 in drugi.

STRATEŠKI CILJ: Izdelava politike informacijske varnosti in poenoteno upoštevanje standardov s tega področja

UKREPI:

- dogovor med splošnimi knjižnicami o enotni rabi standardov s področja informacijske varnosti;

- priprava osnovne podlage za varnostno politiko;
- izobraževanja in posredovanja znanj s področja informacijske varnosti;
- priprava osnovne podlage dokumenta varnostne politike;
- ureditev in razširitev zahtev in navodil za potrebe posamezne knjižnice.

KAZALCI:

- izdelan dokument varnostne politike za posamezno knjižnico;
- število knjižnic z veljavnim dokumentom varnostne politike.

4 ZAKLJUČEK

Pri oblikovanju strateških usmeritev splošnih knjižnic na področju IKT v splošnih knjižnicah smo sledili cilju, da slovenskim splošnim knjižnicam olajšamo sledenje trendom razvoja opreme IKT, informacijske varnosti ter kompetenc zaposlenih in uporabnikov na tem področju. Izhajali smo iz analize stanja IKT opreme v slovenskih splošnih knjižnicah, za katero smo podatke črpali iz popisa opreme IKT v letu 2014, ki je bil izveden za stanje na dan 31. 12. 2013; podatkov, zbranih z anketo, ki smo jo izvedli v vseh OOK, ter podatkih BibSiSt. Analiza je pokazala, da imajo slovenske splošne knjižnice zastarelo računalniško opremo (v šestih knjižnicah še uporabljajo operacijski sistem Windows XP), nimajo izdelane politike informacijske varnosti, nobena knjižnica tudi nima sprejetega dokumenta o varnostni politiki uporabniških gesel.

V okviru strateških usmeritev smo definirali pet strateških področij: človeški viri, izobraževanje, oprema, financiranje in informacijska varnost. Vsako izmed strateških področij smo definirali ter določili strateške cilje, znotraj teh pa tudi ukrepe za izboljšanje stanja ter kazalce za merjenje doseganja strateških ciljev. V okviru priprave strateških področij smo pripravili tudi model izračuna potrebnega števila kadra za izvajanje nalog s področja IKT, ki ga prilagamo v Prilogi A.

LITERATURA IN VIRI

Ambrožič, Č. (2017). *Knjižnice in zagotavljanje informacijske varnosti v elektronskem okolju*. Magistrsko delo. Novo mesto: Fakulteta za informacijske študije. Pridobljeno s spletne strani: http://dk.fis.unm.si/mag/MAG_2017_Crt_Ambrozic.pdf.

Bon, M. in Lesjak, B. (2015). *Informacijsko-komunikacijska oprema (IKT) po območjih osrednjih območnih knjižnic - Poročilo o popisu za leto 2013*. Ljubljana: NUK, Center za razvoj knjižnic. Pridobljeno s spletne strani: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-WDQJXPJ9/7e3b210d-cb61-4ee8-bfe3-23535c960e56/PDF>.

Bon., M., Brenčič, P., Horžen V., Jazbinšek, M., Klemen, A., Lipovž, A. idr. (2017). *Strokovna izhodišča za spremembe izvajanja posebnih nalog OOK*. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, Center za razvoj knjižnic. Pridobljeno s spletne strani: https://cezar.nuk.uni-lj.si/common/files/studije/strokovna_izhodisca_spremembe_OOK.pdf.

IFLA-in manifest o internetu. (2014). Haag: IFLA. Pridobljeno s spletne strani: <https://www.ifla.org/files/assets/faife/publications/policy-documents/internet-manifesto-hr.pdf>.

Informacijsko-komunikacijska tehnologija v splošnih knjižnicah. (2010). Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica. Pridobljeno s spletne strani: <http://www.nuk.uni-lj.si/sites/default/files/dokumenti/2015/ook/ikt-sk-2010.pdf>.

Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah. (2003). Uradni list RS, št. 88/2003. Pridobljeno s spletne strani <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200388&stevilka=4079>.

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. (2003). *Uradni list RS*, št. 73/2003. Pridobljeno s spletne strani <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200373&stevilka=3540>.

Raziskava med strokovnimi delavci na temo izvajanja posebnih nalog OOK: zaključno poročilo, končna verzija. (2013). Maribor: Interstat. Pridobljeno s spletne strani: https://cezar.nuk.uni-lj.si/common/files/studije/raziskava_o_izvajanju_posebnih_nalog_OOK.pdf.

Slovenske splošne knjižnice za prihodnost. Strategija slovenskih splošnih knjižnic 2013-2020, Stanje in okolja slovenskih splošnih knjižnic v letu 2012. (2012). Grosuplje: Združenje

splošnih knjižnic. Pridobljeno s spletne strani: <http://zdruzenje-knjiznic.si/dokumenti/Strategija-koncno.pdf>.

Standardi za splošne knjižnice (za obdobje od 1. maja 2005 do 30. aprila 2015). (2005). Ljubljana: Ministrstvo za kulturo RS, Nacionalni svet za knjižničarstvo. Pridobljeno s spletne strani:

http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Drugo/hitri_dostop/standardi_spl_k_sprejeti.pdf.

Statistični podatki o knjižnicah. Splošne knjižnice. (2017). Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, BibSiSt online. Pridobljeno s spletne strani: https://cezar.nuk.uni-lj.si/common/files/statistika/2017_SPL_knjiznice_v_stevilkah.xlsx.

Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018-2028).(2018). Ljubljana: Ministrstvo za kulturo RS, Nacionalni svet za knjižnično dejavnost. Pridobljeno s spletne strani:

http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Direktorat_za_kulturo_dediscino/Knjiznicna_dejavnost/2018/NSKD_PRIPOROCILA_splosne_knjiznice_2018-2028_objava.pdf.

PRILOGE

- Priloga 1 Model izračuna potrebnega števila zaposlenih na področju IKT
- Priloga 2 Analiza ankete 2017

MODEL IZRAČUNA POTREBNEGA ŠTEVILA ZAPOSLENIH NA PODROČJU IKT

Ugotovitev, da je informacijsko komunikacijska tehnologija ključnega pomena za poslovanje knjižnice, zahteva od knjižnic zadostno število primerno usposobljenega kadra, ki ta sistem vzdržuje, razvija, skrbi za informacijsko varnost in za usposabljanje zaposlenih za njegovo uporabo. Kot je predstavljeno v dokumentu (Strateške usmeritve na področju IKT v splošnih knjižnicah za obdobje 2019–2028), knjižnice uporabljajo različne kombinacije vzdrževanja sistema z lastnim kadrom, zunanji ponudniki ali kombinacijo obojega. Za določitev števila kadra ni uporabnih priporočil ali modelov. Vsa priporočila so vezana na predpostavko, da mora biti število kadra takšno, da zagotavlja ustrezno delovanje informacijskega sistema v najširšem smislu. Sama tehnologija se hitro spreminja, vedno več je ponudbe v obliki aplikacij, različnih dostopov do elektronskih baz in drugih komunikacijsko-tehničnih rešitev. Tako postaja delo informatikov ter sistemskih administratorjev vedno bolj raznoliko in z vedno večjo potrebo po hitrih prilagajanjih.

Kljub vsem naštetim različnim dejavnikom smo skušali oblikovati model izračuna potrebnega števila kadra na področju IKT, ki bi bil v pomoč pri načrtovanju kadrovskih potreb v splošnih knjižnicah. Model je izdelan na osnovi dosedanjih izkušenj in praks v splošnih knjižnicah na tem področju ter na osnovi parametrov, ki jih knjižnice vsako leto posredujejo v okviru statističnih meritev. Prednost tako oblikovanega modela je, da lahko knjižnica za svoje potrebe izračuna število zaposlenih na IT področju brez dodatnega zbiranja podatkov. Uporabljeni podatki so v knjižnicah zbrani na enoten način in so letno ažurirani.

V izbranih podatkih, ki so uporabljeni kot uteži v modelu izračuna, so zajeta dela zaposlenih na področju IKT.

Uteži v modelu izračuna potrebnega števila zaposlenih na področju IKT

- ŠTEVILO ZAPOSLENIH: skrb za elektronsko pošto, priprava za prireditve, pomoč zaposlenim pri uporabi opreme IKT ter pri njihovem izobraževanju za uporabo obstoječe ali nove opreme.

Preglednica 1: Uteži za število zaposlenih

Št. zaposlenih	Št. zaposlenih v IT
do 19	0,1
20	0,2
50	0,5
80	0,75
nad 100	1

- ŠTEVILO TEHNIČNE OPREME: vzdrževanje, načrtovanje in nakup potrebne programske ter strojne opreme, popis osnovnih sredstev, ažuriranje podatkov za razvid knjižnic, nakup potrošnega materiala.

Preglednica 2: Uteži za število tehnične opreme

Št. tehnične opreme	Št. zaposlenih v IT
do 24	0,25
25	0,5
50	0,6
100	0,7
150	0,8
nad 200	0,9

- ŠTEVILO STREŽNIKOV: načrtovanje, oblikovanje, nakup in vzdrževanje strežnikov ter spremljanje dela na njih, arhiviranje, povezovanje na gostujoče strežnike ipd.

Preglednica 3: Uteži za število strežnikov

Št. strežnikov	Št. zaposlenih v IT
do 4	0
5	0,2
nad 15	0,5

- ŠTEVILO KNJIGOMATOV: načrtovanje, nakup, vzpostavitev in vzdrževanje strežnikov ter ostale periferne opreme pri avtomatizirani izposoji in/ali vračanju.

Preglednica 4: Uteži za število knjigomatov

Št. knjigomatov (avtomatizacija)	Št. zaposlenih v IT
1	0,1
nad 5	0,2

- ŠTEVILO IZPOSOJEVALIŠČ (enot knjižnice): zagotavljanje nemotenega dela na vseh lokacijah knjižnice z delom na daljavo ali s fizičnimi obiski.

Preglednica 5: Uteži za število izposojevališč

Št. izposojevališč	Št. zaposlenih v IT
1	0
4	0,25
10	0,5
20	0,75
25	1
nad 30	2

- ŠTEVILO POTENCIALNIH UPORABNIKOV (število prebivalcev): pomoč uporabnikom pri uporabi obstoječe opreme, izobraževanju, vzdrževanju spletne strani ipd.

Preglednica 6: Uteži za število potencialnih uporabnikov

Št. potencialnih	Št. zaposlenih v IT
do 99.999	0
nad 100.000	0,25

Izračun v modelu zajema 58 slovenskih splošnih knjižnic. Podatki so iz zajeti iz dveh različnih virov, in sicer statističnih meritev za leto 2017 (Statistični podatki o knjižnicah. Splošne knjižnice. (2017)) ter popisa IKT opreme 2013/2014, katerega poročilo je objavljeno (Bon in Lesjak, 2015). Preglednica s podatki in izračuni je kot priloga tega dokumenta.

Razlaga modela izračuna potrebnega števila zaposlenih (v EPZ) na področju IKT na primeru:

- Izbrano splošno knjižnico smo sedaj poimenovali kot splošna knjižnica 1.
- V preglednici 7 so izpisani podatki iz zgoraj omenjenih virov.

Preglednica 7: Podatki, ki so ključni za izračun potrebnega števila zaposlenih na področju IKT

SPLOŠNA KNJIŽNICA	ŠTEVILO ZAPOSLENIH	ŠTEVILO TEHNIČNE OPREME	ŠTEVILO STREŽNIKOV	ŠTEVILO KNJIGOMATOV	ŠTEVILO IZPOSOJEVALIŠČ	ŠTEVILO POTENCIALNIH UPORABNIKOV
Splošna knjižnica 1	40	143	17	5	4	64.574

- Sedaj te vrednosti pretvorimo v uteži/ocene s pomočjo preglednic 1 do 6.

Preglednica 8: Vrednosti uteži za primer splošne knjižnice 1

SPLOŠNA KNJIŽNICA	UTEŽI ZA					
	ŠTEVILO ZAPOSLENIH	ŠTEVILO TEHNIČNE OPREME	ŠTEVILO STREŽNIKOV	ŠTEVILO KNJIGOMATOV	ŠTEVILO IZPOSOJEVALIŠČ	ŠTEVILO POTENCIALNIH UPORABNIKOV
Splošna knjižnica 1	0,2	0,7	0,5	0,2	0,25	0

Preglednica 9: Vsota uteži iz preglednice 8

Vsota uteži	1,85
-------------	------

S seštevkem uteži iz preglednice 8 dobimo izračun potrebnega števila zaposlenih na področju IKT v splošni knjižnici 1.

ANALIZA ANKETE 2017

V1	Število (vseh) zaposlenih v knjižnici (v EPZ) ob koncu leta 2016: Podatek iz BibSiSt za leto 2016 v rubriki "delavci skupaj (EPZ)"				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 do 5	0	0 %	0 %	0 %
	2 6-10	0	0 %	0 %	0 %
	3 11-20	0	0 %	0 %	0 %
	4 21-50	7	78 %	78 %	78 %
	5 Več kot 50	2	22 %	22 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
	Povprečje		4.2	Std. odklon	0.4

V2	Vrsta knjižnice:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Splošna	9	100 %	100 %	100 %
	2 Drugo	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
	Povprečje		1.0	Std. odklon	0.0

V2_2_text	V2 Drugo:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa

V3	Status knjižnice:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Samostojna pravna oseba	9	100 %	100 %	100 %
	2 Organizacijska enota pravne osebe (npr. visokošolskega zavoda, . . .)	0	0 %	0 %	100 %
	3 Drugo	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
	Povprečje		1.0	Std. odklon	0.0

V3_3_text	V3 Drugo:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa

V4	Število vseh računalniških delovnih postaj knjižnice, ki jih uporabljajo zaposleni in uporabniki knjižnice? Podatek iz BibSiSt za leto 2016 v rubriki "oprema – osebni računalnik: skupaj"				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 1-10	0	0 %	0 %	0 %
	2 11-50	1	11 %	11 %	11 %
	3 51-100	5	56 %	56 %	67 %
	4 101-150	0	0 %	0 %	67 %
	5 Več kot 150	3	33 %	33 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
	Povprečje		3.6	Std. odklon	1.1

V5	Kateri operacijski sistemi so nameščeni na računalniških delovnih postajah knjižnice?							
	Podvprašanja	Enote					Navedbe	
		Frekvence	Veljavni	% - Veljavni	Ustrezni	% - Ustrezni	Frekvence	%
V5a	Windows XP	4	9	44 %	9	44 %	4	15 %
V5b	Windows 7	7	9	78 %	9	78 %	7	26 %
V5c	Windows 8/8.1	4	9	44 %	9	44 %	4	15 %
V5d	Windows 10	7	9	78 %	9	78 %	7	26 %
V5e	Linux	2	9	22 %	9	22 %	2	7 %
V5f	Mac OS	3	9	33 %	9	33 %	3	11 %
V5g	Drugo	0	9	0 %	9	0 %	0	0 %
	SKUPAJ		9		9		27	100 %

V5g_text	V5 Drugo:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
V6	Ali je v knjižnici zaposlena oseba, ki skrbi oz. je odgovorna za delovanje in vzdrževanje IKT knjižnice?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Da	1	11 %	11 %	11 %
	2 Da, a s podporo informatikov matične organizacije (za zahtevnejša opravila)	0	0 %	0 %	11 %
	3 Da, a s podporo zunanjega izvajalca (za zahtevnejša opravila)	8	89 %	89 %	100 %
	4 Ne, podporo zagotavljajo informatiki matične organizacije	0	0 %	0 %	100 %
	5 Ne, najemamo zunanje izvajalce (outsourcing)	0	0 %	0 %	100 %
	6 Drugo	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
	Povprečje		2.8	Std. odklon	0.7

V6_6_text	V6 Drugo:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa

V7	Ali ima knjižnica na razpolago osebo, ki zanjo opravlja naloge systemskega/varnostnega administratorja?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Da, knjižnica ima zaposlenega lastnega administratorja	3	33 %	33 %	33 %
	2 Da, dela opravlja eden od knjižničarjev	2	22 %	22 %	56 %
	3 Da, dela administratorja opravlja informatik matične organizacije	2	22 %	22 %	78 %
	4 Da, dela administratorja opravlja zunanji izvajalec	2	22 %	22 %	100 %
	5 Ne	0	0 %	0 %	100 %
	6 Drugo	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
	Povprečje		2.3	Std. odklon	1.2

V7_6_text	V7 Drugo:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa

V8	Ali ima vaša knjižnica izdelano in sprejeto politiko informacijske varnosti?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Da	0	0 %	0 %	0 %
	2 Ne, dokument je v pripravi	3	33 %	33 %	33 %
	3 Ne, ampak o pripravi dokumenta razmišljamo	4	44 %	44 %	78 %
	4 Ne, dokumenta nimamo	2	22 %	22 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
	Povprečje		2.9	Std. odklon	0.8

V9	Ali v knjižnici upoštevate in sledite sprejeti politiki informacijske varnosti?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Da, v celoti	0	0 %	0 %	0 %
	2 Da, a le na nekaterih področjih informacijske varnosti	0	0 %	0 %	0 %
	3 Ne	0	0 %	0 %	0 %
Veljavni	SKUPAJ	0	0 %	100 %	
	Povprečje		0.0	Std. odklon	0.0

V10	Ali v knjižnici sledite domačim oz. mednarodnim smernicam/standardom informacijske varnosti?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Da, v celoti	1	11 %	11 %	11 %
	2 Da, a le na nekaterih področjih informacijske varnosti	2	22 %	22 %	33 %
	3 Ne	6	67 %	67 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
	Povprečje		2.6	Std. odklon	0.7

V11 Katerim smernicam/standardom informacijske varnosti sledite?					
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 COBIT	0	0 %	0 %	0 %
	2 ITIL	0	0 %	0 %	0 %
	3 NIST	0	0 %	0 %	0 %
	4 ISO 27001	2	22 %	100 %	100 %
	5 Drugo	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	2	22 %	100 %	
		Povprečje	4.0	Std. odklon	0.0

V11_5_text	V11 Drugo:	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	Odgovori				

V12 Kako pogosto izdelujete varnostne kopije ključnih podatkov knjižnice?					
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Dnevno	9	100 %	100 %	100 %
	2 Tedensko	0	0 %	0 %	100 %
	3 Mesečno	0	0 %	0 %	100 %
	4 Ne delamo varnostnih kopij	0	0 %	0 %	100 %
	5 Drugo	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
		Povprečje	1.0	Std. odklon	0.0

V12_5_text	V12 Drugo:	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	Odgovori				

V13 Na katere podatkovne medije shranjujete varnostne kopije podatkov?								
	Podvprašanja	Enote					Navedbe	
		Frekvence	Veljavni	% - Veljavni	Ustrezni	% - Ustrezni	Frekvence	%
V13a	Zunanji trdi disk	6	9	67 %	9	67 %	6	30 %
V13b	USB ključek	2	9	22 %	9	22 %	2	10 %
V13c	Optični mediji (DVD/CD)	0	9	0 %	9	0 %	0	0 %
V13d	Tračne enote	1	9	11 %	9	11 %	1	5 %
V13e	Računalniški oblak	2	9	22 %	9	22 %	2	10 %
V13f	Strežnik	9	9	100 %	9	100 %	9	45 %
V13g	Drugo	0	9	0 %	9	0 %	0	0 %
	SKUPAJ		9		9		20	100 %

V13g_text	V13 Drugo:	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	Odgovori				

V14 Ali ima knjižnica (oz. njena matična organizacija) sprejet načrt za ponovno vzpostavitev informacijskega sistema in strojne opreme v primeru "katastrofe" (angl. disaster recovery plan)?					
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Da	1	11 %	11 %	11 %
	2 Ne	7	78 %	78 %	89 %
	3 Ne vem	1	11 %	11 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
		Povprečje	2.0	Std. odklon	0.5

V15 Ali pri posredovanju občutljivih osebnih ali poslovnih podatkov v elektronski obliki organizacijam ali posameznikom zunaj knjižnice uporabljate šifriranje?					
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Da	6	67 %	67 %	67 %
	2 Ne	2	22 %	22 %	89 %
	3 Ne vem	1	11 %	11 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
		Povprečje	1.4	Std. odklon	0.7

V16 Ali na vseh računalniških delovnih postajah knjižnice (tj. za uporabnike in zaposlene) uporabljate zaščito proti zlonamerni kodi (npr. računalniškim virusom)?					
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Da	9	100 %	100 %	100 %
	2 Ne	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
		Povprečje	1.0	Std. odklon	0.0

V17 Kakšne vrste varnostne zaščite računalniškega omrežja uporabljate?								
Podvprašanja		Enote					Navedbe	
		Frekvence	Veljavni	% - Veljavni	Ustrezni	% - Ustrezni	Frekvence	%
V17a	Antivirusna zaščita	9	9	100 %	9	100 %	9	21 %
V17b	AntiSpyware orodja	4	9	44 %	9	44 %	4	10 %
V17c	Delujoč (vklapljen) požarni zid na računalniških delovnih postajah	5	9	56 %	9	56 %	5	12 %
V17d	Požarni zid med LAN in WAN delom omrežja	7	9	78 %	9	78 %	7	17 %
V17e	Zaposleni nimajo administratorskih pravic	7	9	78 %	9	78 %	7	17 %
V17f	Grupne politike (GPO)	5	9	56 %	9	56 %	5	12 %
V17g	Programe za nadzor prometa v omrežju	3	9	33 %	9	33 %	3	7 %
V17h	Sisteme za preprečevanje izgube podatkov (DLP)	1	9	11 %	9	11 %	1	2 %
V17i	Seznam varnih aplikacij	1	9	11 %	9	11 %	1	2 %
V17j	Drugo	0	9	0 %	9	0 %	0	0 %
	SKUPAJ		9		9		42	100 %

V17j_text	V17 Drugo:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa

V18 Če ste že kdaj imeli okužbo računalniškega sistema knjižnice z izsiljevalskimi virusi (angl. ransomware), kako ste ravnali?								
Podvprašanja		Enote					Navedbe	
		Frekvence	Veljavni	% - Veljavni	Ustrezni	% - Ustrezni	Frekvence	%
V18a	Okužbo smo ustavili pred izgubo podatkov	1	9	11 %	9	11 %	1	10 %
V18b	Podatke smo povrnili iz varnostnih kopij	4	9	44 %	9	44 %	4	40 %
V18c	Za pomoč smo se obrnili na SI-CERT	0	9	0 %	9	0 %	0	0 %
V18d	Plačali smo odškodnino za povrnitev šifriranih podatkov	0	9	0 %	9	0 %	0	0 %
V18e	Nismo še imeli takega primera	5	9	56 %	9	56 %	5	50 %
V18f	Drugo	0	9	0 %	9	0 %	0	0 %
	SKUPAJ		9		9		10	100 %

V18f_text	V18 Drugo:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa

V19 Kdo skrbi za posodabljanje programske opreme (npr. Java, Adobe Flash, Adobe Reader ...) na računalniških delovnih postajah knjižnice?					
Odgovori		Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Oseba, zadolžena za opremo IKT	8	89 %	89 %	89 %
	2 Zaposleni sami	0	0 %	0 %	89 %
	3 Zaposleni in oseba, zadolžena za opremo IKT	1	11 %	11 %	100 %
	4 Programska oprema se ne posodablja	0	0 %	0 %	100 %
	5 Ne vem	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
		Povprečje	1.2	Std. odklon	0.7

V20 Na kakšen način posodabljate programsko opremo na računalniških delovnih postajah knjižnice?					
Odgovori		Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Ročno (na vsaki delovni postaji posebej)	7	78 %	78 %	78 %
	2 Avtomatizirano z enega mesta	2	22 %	22 %	100 %
	3 Ne posodabljam programske opreme	0	0 %	0 %	100 %
	4 Ne vem	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
		Povprečje	1.2	Std. odklon	0.4

V21	Ali imajo vsi lokalni administratorski računi na računalniških delovnih postajah knjižnice enako geslo?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Da	4	44 %	44 %	44 %
	2 Ne	5	56 %	56 %	100 %
	3 Ne vem	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
	Povprečje		1.6	Std. odklon	0.5

V22	Ali ob zaključku delovnega dne zaposleni v knjižnici izklopijo (shut down/turn off) računalniške delovne postaje, ki jih uporabljajo?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Da	4	44 %	44 %	44 %
	2 Ne	0	0 %	0 %	44 %
	3 Po lastni presoji (pravil za to knjižnica nima)	5	56 %	56 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
	Povprečje		2.1	Std. odklon	1.1

V22_2	Ali ima knjižnica oz. njena matična organizacija sprejet dokument o varnostni politiki uporabniških gesel?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Da	0	0 %	0 %	0 %
	2 Ne, dokument je v pripravi	3	33 %	33 %	33 %
	3 Ne	6	67 %	67 %	100 %
	4 Ne vem	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
	Povprečje		2.7	Std. odklon	0.5

V23	Kakšna so vaša pravila glede spreminjanja uporabniških gesel, ki jih zaposleni uporabljajo za prijavo na svojo računalniško delovno postajo v knjižnici?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Sistem sam preverja dolžino in zahtevnost gesel	5	56 %	56 %	56 %
	2 Odločitev je prepuščena zaposlenim	4	44 %	44 %	100 %
	3 Drugo	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
	Povprečje		1.4	Std. odklon	0.5

V23_3_text	V23 Drugo:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa

V24	Kakšna so vaša pravila glede dolžine in zahtevnosti uporabniških gesel, ki jih zaposleni uporabljajo za prijavo na svojo računalniško delovno postajo v knjižnici?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Sistem sam preverja dolžino in zahtevnost gesel	6	67 %	67 %	67 %
	2 Odločitev je prepuščena zaposlenim	3	33 %	33 %	100 %
	3 Drugo	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
	Povprečje		1.3	Std. odklon	0.5

V24_3_text	V24 Drugo:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa

V25	Ali imajo zaposleni v knjižnici možnost dela na daljavo (npr. od doma)?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Da, vsi	0	0 %	0 %	0 %
	2 Da, vendar samo določeni zaposleni	6	67 %	67 %	67 %
	3 Ne	3	33 %	33 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
	Povprečje		2.3	Std. odklon	0.5

V26	Katere možnosti povezovanja za delo na daljavo lahko uporabljajo zaposleni v knjižnici?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 RDP (Remote Desktop Protocol)	2	22 %	33 %	33 %
	2 VPN (Virtual Private Network)	4	44 %	67 %	100 %
	3 FTP (File Transfer Protocol)	0	0 %	0 %	100 %

V26	Katere možnosti povezovanja za delo na daljavo lahko uporabljajo zaposleni v knjižnici?				
	4 Drugo	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	6	67 %	100 %	
		Povprečje	1.7	Std. odklon	0.5

V26_4_text	V26 Drugo:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa

V27	Katero programsko podporo uporabljajo zaposleni v knjižnici za dostop do službene e-pošte na daljavo (z oddaljene lokacije)?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Outlook/Exchange	4	44 %	67 %	67 %
	2 Office 365/Azure	2	22 %	33 %	100 %
	3 Ames	0	0 %	0 %	100 %
	4 Gmail	0	0 %	0 %	100 %
	5 Drugo:	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	6	67 %	100 %	
		Povprečje	1.3	Std. odklon	0.5

V27_5_text	V27 Drugo:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa

V28	Ali imate v knjižnici brezžično lokalno omrežje (WLAN)?							
	Podvprašanja	Enote					Navedbe	
		Frekvence	Veljavni	% - Veljavni	Ustrezni	% - Ustrezni	Frekvence	%
V28a	Da, lastno brezžično omrežje oz. omrežje matične organizacije	8	9	89 %	9	89 %	8	35 %
V28b	Da, Libroam	8	9	89 %	9	89 %	8	35 %
V28c	Da, Eduroam	7	9	78 %	9	78 %	7	30 %
V28d	Drugo	0	9	0 %	9	0 %	0	0 %
	SKUPAJ		9		9		23	100 %

V28d_text	V28 Drugo:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa

V29	Kako je zaščiteno (lastno) brezžično omrežje knjižnice?							
	Podvprašanja	Enote					Navedbe	
		Frekvence	Veljavni	% - Veljavni	Ustrezni	% - Ustrezni	Frekvence	%
V29a	WEP	0	8	0 %	9	0 %	0	0 %
V29b	omejevanje naslovov MAC	2	8	25 %	9	22 %	2	15 %
V29c	WPA	0	8	0 %	9	0 %	0	0 %
V29d	WPA2	5	8	63 %	9	56 %	5	38 %
V29e	dostop s certifikati	2	8	25 %	9	22 %	2	15 %
V29f	RADIUS	2	8	25 %	9	22 %	2	15 %
V29g	Drugo:	2	8	25 %	9	22 %	2	15 %
	SKUPAJ		8		9		13	100 %

V29g_text	V29 Drugo:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	S kuponi	1	11 %	50 %	50 %
	Hot spot avtentikacija	1	11 %	50 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	2	22 %	100 %	

V30	Ali je možen prek (lastnega) brezžičnega omrežja (poleg dostopa do spleta) tudi dostop do internega omrežja knjižnice, tj. do vsebine strežnikov in datotek na službenih računalniških delovnih postajah?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 Da	2	22 %	25 %	25 %
	2 Ne	6	67 %	75 %	100 %
	3 Ne vem	0	0 %	0 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	8	89 %	100 %	
		Povprečje	1.8	Std. odklon	0.5
	Kako pogosto se zaposleni v knjižnici udeležujejo izobraževanj s področja informacijske varnosti?				

V31		Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	Odgovori				
	1 Izobražujejo se redno	0	0 %	0 %	0 %
	2 Izobražujejo se občasno	5	56 %	56 %	56 %
	3 Izobraževanja načrtujemo v prihodnje	2	22 %	22 %	78 %
	4 Tovrstnih izobraževanj se ne udeležujejo	2	22 %	22 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	9	100 %	100 %	
	Povprečje		2.7	Std. odklon	0.9

V32		Kdo v knjižnici se izobražuje na področju informacijske varnosti?					Navedbe	
Podvprašanja		Enote						
		Frekvence	Veljavni	% - Veljavni	Ustrezni	% - Ustrezni	Frekvence	%
V32a	Vsi zaposleni	1	5	20 %	9	11 %	1	11 %
V32b	Zaposleni, ki upravljajo s službenimi podatki	2	5	40 %	9	22 %	2	22 %
V32c	Zaposleni, ki so zadolženi za IKT	5	5	100 %	9	56 %	5	56 %
V32d	Drugo	1	5	20 %	9	11 %	1	11 %
	SKUPAJ		5		9		9	100 %

V32d_text		V32 Drugo:			
Odgovori		Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	Direktorica	1	11 %	100 %	100 %
Veljavni	SKUPAJ	1	11 %	100 %	

V33		Ali bi želeli še kaj dodati, kot npr.: dodatno pojasnilo katere izmed točk opis dela z obravnavanega področja, ki ga vprašalnik ni zajel; vaše mnenje na obravnavano temo			
Odgovori		Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa